

U S T A V KANTONA SREDIŠNJA BOSNA

Travnik, studenoga 2014.

Misija OEES-a u Bosni i Hercegovini podržala je tiskanje ovoga materijala.

Polazeći od Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine izraženih samoodređenja hrvatskog i bošnjačkog naroda, kao i ostalih građana BiH, principa organiziranja i ustavnog uređenja Federacije Bosne i Hercegovine i njenih federalnih jedinica, suverenosti i teritorijalne ukupnosti Bosne i Hercegovine, kao i uvjerenja da demokratske institucije, temeljene na poštovanju ljudskih prava i sloboda, najbolje osiguravaju ostvarenje demokratskih odnosa i principa, punu nacionalnu ravnopravnost i razvitak slobodnog tržišta, a temeljem članaka V. 4. i 6. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Sabor Županije Središnja Bosna, na sjednici održanoj 28. ožujka 1996. godine, d o n o s i

U S T A V ŽUPANIJE SREDIŠNJA BOSNA¹

I. USPOSTAVA ŽUPANIJE

Članak 1.

Hrvati i Bošnjaci, kao konstitutivni narodi, skupa sa ostalima i građani Županije ostvaruju svoja suverena prava u Federaciji i Županiji, u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Članak 2.

Županija Središnja Bosna je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Županija).

Granice Županije Središnja Bosna utvrđene su Zakonom o federalnim jedinicama (Službene novine Federacije BiH, broj 9/96).

Članak 3.

Ovaj ustav mora biti u skladu sa Ustavom Federacije i njime se osiguravaju institucije županijske vlasti i zaštita prava i sloboda utvrđenih Ustavom Federacije.

Članak 4.

Sastav svih tijela u Županiji i u općinama mora odražavati nacionalni sastav pučanstva Županije, odnosno općine, a na temelju općih i slobodnih izbora i na temelju izbornih rezultata.

¹ Objavljen u Službenim novinama Županije Središnja Bosna, broj 1/97

Članak 5.

Službeno ime Županije je: Županija Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Županija).

Članak 6.

Sjedište Županije je u Travniku.

Članak 7.

Županija ima grb, zastavu i pečat, kao i druge simbole o kojima odlučuje Sabor Županije.

Simboli Županije upotrebljavat će se uz simbole BiH i Federacije u skladu sa zakonom.

Za prihvaćanje simbola potrebna je većina glasova u Saboru Županije uključujući većinu glasova hrvatskih zastupnika i većinu glasova bošnjačkih zastupnika.

Članak 8.

Službeni jezici Županije su hrvatski i bosanski jezik.

Službeno pismo je latinica.

Ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komuniciranja i nastave.

II. LJUDSKA PRAVA I TEMELJNE SLOBODE

Članak 9.

U izvršavanju poslova iz svoga djelokruga Županija:

a) poduzima sve potrebite mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u člancima II. A 1. do 7. i predviđenih u instrumentima u Aneksu Ustava Federacije i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom

b) izvršava poslove iz svog djelokruga vodeći računa o nacionalnom sastavu pučanstva u svakoj općini.

Članak 10.

Županija posebice poduzima mjere da se omogući pravo slobodnog povratka svim izbjeglim, prognanim i raseljenim osobama sa područja Županije u mjesta i domove iz kojih su izbjegli, prognani ili raseljeni, stvara uvjete za prihvata i smještaj izbjeglica, prognanika i raseljenih osoba sa prebivalištem na području Županije ukoliko nisu u mogućnosti da se vrate u svoje domove, te poduzima druge mjere da im se omoguće uvjeti za život i rad.

Članak 11.

Sve osobe imaju pravo, u skladu sa zakonom Federacije i Županije, da im se vrati sva imovina oduzeta tijekom etničkog progona, kao i na naknadu za svu imovinu koja im ne može biti vraćena.

Sve izjave i obveze date pod prisilom, a posebice one koje se tiču odricanja od prava na zemlju i drugu imovinu, smatraju se ništavnim.

Članak 12.

Županija, sukladno zakonu Federacije i Županije poduzima mjere na ostvarenju prava i zaštite invalida i vojnika domovinskog rata i članova obitelji poginulih branitelja.

Članak 13.

Sudovi, tijela uprave i druga tijela županijske vlasti primjenjuju i poštuju prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Članak 14.

Sva tijela Županije će, u okviru suradnje koju ostvaruju tijela Federacije, ostvarivati suradnju sa međunarodnim promatračkim tijelima za ljudska prava utemeljenim za Bosnu i Hercegovinu, kao i sa nadzornim tijelima utemeljenim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

III. SURADNJA SA OMBUDSMANIMA

Članak 15.

Ljudska prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije i ovim Ustavom će štititi ombudsmeni.

Tijela Županije i općina će stvarati uvjete za rad ombudsmana i njihovih zamjenika.

Članak 16.

Tijela Županije i općina će ombudsmanu, na njegov zahtjev, omogućiti ispitivanje djelatnosti bilo koje institucije Županije ili općine, kao i bilo koje druge institucije ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući sprovođenje etničkog progona ili održavanje njegovih posljedica; omogućiti istraživanje svih službenih dokumenata uključujući tajna, kao i sudske i upravne spise i omogućiti suradnju od

svake osobe uključujući bilo kojeg službenika, posebice u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Županija će ombudsmanu u izvršenju njegovih dužnosti omogućiti nazočnost sudskim i upravnim postupcima, kao i sastancima drugih tijela, te pristup i kontrolu svih mjesta gdje su osobe lišene slobode zatvorene ili gdje rade.

Tijela Županije i općina su obvezna razmotriti izvješće ombudsmana i odgovoriti u roku koji on odredi.

IV. DJELOKRUG ŽUPANIJSKE VLASTI

Članak 17.

Županija ima sav djelokrug koji nije Ustavom Federacije izričito povjeren federalnoj vlasti ili koji nije Ustavom Federacije utvrđen kao zajednički djelokrug Federacije i Županije.

Članak 18.

Županijski je djelokrug, ako ovim ustavom nije drukčije određeno:

- a) uspostava i nadzor policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme sa županijskim oznakama
- b) utvrđivanje politike izobrazbe, uključujući donošenje propisa o izobrazbi i osiguranju izobrazbe
- c) utvrđivanje i sprovođenje kulturne politike
- d) utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata
- e) utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguranja javnih službi
- f) donošenje propisa o korištenju lokalnih zemljišta, uključujući zoniranje
- g) donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i karitativnih djelatnosti
- h) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti
- i) utvrđivanje politike u svezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihova rada i izgradnje
- j) sprovođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne skrbi
- k) stvaranje i primjena politike županijskog turizma i razvitak turističkih resursa

- l) financiranje djelatnosti županijske vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem, ili drugim sredstvima
- m) donošenje propisa o lokalnoj samoupravi.

Članak 19.

U skladu sa Ustavom Federacije, Federacija i Županija imaju djelokrug za:

- a) jamčenje i sprovođenje ljudskih prava
- b) zdravstvo
- c) politiku zaštite čovjekova okoliša
- d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu
- e) socijalnu politiku
- f) sprovođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu
- g) useljništvo i utočište
- h) turizam
- i) korištenje prirodnih bogatstava.

Članak 20.

U skladu sa potrebama, djelokrug iz članka 19. ovog ustava može biti ostvarivan zajednički ili odvojeno, ili od strane Županije koordiniran od federalne vlasti.

U pogledu ovog djelokruga federalna vlast i Županija dogovaraju se na trajnoj osnovi.

Kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obvezujući na području cijele Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije i odlukama Skupštine Federacije, federalna vlast postupa uzimajući u obzir županijski djelokrug, specifičnosti Županije i potrebu za prilagodbom u sprovođenju, te prema potrebi utvrđuje politiku i donosi zakone koji se tiču djelokruga iz članka 19. ovog ustava.

Članak 21.

Županija može, sukladno zakonu Županije, prenijeti na federalnu vlast svoj određeni djelokrug.

Zakon iz prethodnog stavka ovog članka donosi se dvotrećinskom većinom glasova uključujući većinu glasova hrvatskih zastupnika i većinu glasova bošnjačkih zastupnika.

Članak 22.

Prigodom donošenja propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu, Županija je dužna na odgovarajući način konzultirati općinske vlasti.

Županijske vlasti će osigurati izvore financiranja općinama za prenesene im poslove iz svog djelokruga.

Županijska vlast vrši upravni nadzor nad radom općinske vlasti u vršenju poslova koje je prenijela na općine.

Članak 23.

Na zahtjev općine Županija će prenijeti poslove iz svog djelokruga vezane za:

- izobrazbu
- kulturu
- turizam
- lokalno poslovanje
- karitativne djelatnosti i
- radio i televiziju.

Županija je dužna to učiniti prema općinama čije većinsko pučanstvo po nacionalnoj strukturi nije pučanstvo koje čini nacionalnu većinu u Županiji kao cjelini.

V. STRUKTURA ŽUPANIJSKE VLASTI

A. ZAKONODAVNA VLAST ŽUPANIJE

SABOR ŽUPANIJE

1. Opće odredbe

Članak 24.

Zakonodavno tijelo Županije je Sabor koji se sastoji od jednog doma.

Članak 25.

Sabor Županije sastoji se od 55 zastupnika.

Članak 26.

Nacionalni sastav zastupnika u Saboru Županije odražava nacionalni sastav pučanstva u Županiji.

Članak 27.

Zastupnici u Saboru Županije imaju dvogodišnji mandat.

Članak 28.

Zastupnike u Sabor Županije biraju birači na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasovanjem na cijelom teritoriju Županije, u skladu sa Ustavom i zakonom.

Svaki birač ima pravo glasovati za bilo koju od registriranih stranki.

Članak 29.

Prije svakih izbora, svaka registrirana stranka objavljuje izbornu listu kandidata.

Zastupnici u Saboru Županije bit će birani sa vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova; zamjene za zastupnike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

Članak 30.

Svaki birač može biti biran za zastupnika u Sabor Županije.

Nespojive su dužnosti zastupnika u Saboru Županije sa dužnošću župana i zamjenika župana Županije, predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Vlade i sudaca Suda Županije.

Članak 31.

Sabor Županije prvi put bit će sazvan najkasnije 10 dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Članak 32.

Sabor Županije bira predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja Sabora, koji ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda, između zastupnika u Saboru.

Članak 33.

Sabor Županije zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviđenim njegovim poslovnikom, i objavljuje izvješća o zasjedanjima i odlukama.

Članak 34.

Županijski propisi stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenom glasilu Županije.

Županijski propisi mogu se objavljivati u Službenim novinama Federacije.

Članak 35.

Zastupnicima u Saboru Županije isplaćivat će se dnevnice i troškovi u skladu sa zakonom Županije.

Članak 36.

Kazneni postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv zastupnika u Saboru Županije, niti zastupnik može biti zadržan u pritvoru ili kažnjen na bilo koji drugi način zbog izraženog mišljenja i datog glasa u Saboru Županije.

2. Odlučivanje u Saboru Županije

Članak 37.

Odluke u Saboru Županije donose se natpolovičnom većinom ukupnog broja zastupnika, ukoliko nije drukčije utvrđeno ovim ustavom ili Poslovníkom Sabora Županije.

Članak 38.

Odluke koje se tiču vitalnih interesa bilo kog od konstitutivnih naroda u Županiji zahtijevaju suglasnost većine zastupnika u Saboru uključujući većinu hrvatskih i većinu bošnjačkih zastupnika.

Primjena ove odredbe može se zahtijevati većinom glasova hrvatskih ili bošnjačkih zastupnika.

Ukoliko je većina preostalih zastupnika protiv primjene ove odredbe, utemeljit će se zajednička komisija hrvatskih i bošnjačkih zastupnika radi razrješenja tog pitanja. Ukoliko komisija nije u mogućnosti da to pitanje razriješi u roku od tjedan dana od pozivanja na ovu odredbu, pitanje će po hitnom postupku riješiti Sud Županije, ukoliko je to pitanje u isključivoj nadležnosti Županije. Ukoliko to pitanje nije u isključivoj nadležnosti Županije, odluku donosi Sud Županije uz mogućnost žalbe Ustavnom sudu Federacije.

Članak 39.

Kada župan u suglasnosti sa zamjenikom župana utvrdi da Sabor Županije nije u mogućnosti donijeti propis po postupku iz članka 38. ovog ustava utvrđuje, uz suglasnost sa zamjenikom župana, prijedlog tog propisa i upućuje ga Vladi Županije da ga donese. Ovaj propis važi najdulje 30 dana.

Ukoliko Sabor Županije u ovom roku ne usvoji ovaj propis župan Županije, uz suglasnost zamjenika župana Županije, može raspustiti Sabor

Županije, s tim da se Sabor Županije ne može raspustiti u periodu od šest mjeseci od prvog sazivanja.

Članak 40.

Župan Županije u suglasnosti sa zamjenikom župana Županije raspušta Sabor kad on ne uspije donijeti Proračun Županije prije početka proračunske godine.

3. Djelokrug Sabora Županije

Članak 41.

Sabor Županije dvotrećinskom većinom:

- a) priprema i usvaja Ustav Županije, ustavni zakon i amandmane
- b) bira i smjenjuje župana i zamjenika župana Županije
- c) potvrđuje imenovanje Vlade Županije
- d) bira suce Suda Županije
- e) utvrđuje djelokrug županijskih i općinskih sudova
- f) donosi ostale propise za izvršavanje županijskih ovlasti
- g) usvaja Proračun Županije i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno financiranje
- h) odobrava zaključivanje međunarodnih sporazuma sa državama i međunarodnim organizacijama, uz suglasnost Skupštine Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije
 - i) razmatra izvješće ombudsmana
 - j) sprovodi istrage i u tu svrhu može zahtijevati svjedočenja, dokaze i dokumente, ne ulazeći u djelokrug sudske vlasti
 - k) donosi Poslovnik Sabora
 - l) vrši druge poslove iz djelokruga koji mu je povjeren.

B. IZVRŠNA VLAST ŽUPANIJE

1. Župan i zamjenik župana Županije

Članak 42.

Županija ima župana i zamjenika župana Županije.

Članak 43.

Župan i zamjenik župana Županije biraju se većinom glasova u Saboru Županije između kandidata koje predlože zastupnici.

U izboru župana i zamjenika župana Županije, Klub hrvatskih zastupnika i Klub bošnjačkih zastupnika odvojeno kandidiraju po jednu osobu.

Izbor za župana i zamjenika župana Županije zahtijeva prihvatanje oba kandidata zajednički većinom glasova hrvatskih zastupnika i većinom glasova bošnjačkih zastupnika.

Ukoliko zajednička kandidatura ne dobije potrebitu većinu, klubovi će ponovno razmotriti kandidaturu za župana i zamjenika župana Županije.

Članak 44.

Izabrane osobe će izmjenično po jednu godinu, biti župan Županije, a zatim zamjenik župana Županije u periodu od dvije godine.

Župan Županije i zamjenik župana Županije ne mogu obnašati tu dužnost više od dva uzastopna dvogodišnja mandata.

Članak 45.

Župan i zamjenik župana Županije mogu biti smijenjeni dvotrećinskom većinom glasova Sabora Županije, uključujući većinu glasova hrvatskih i većinu glasova bošnjačkih zastupnika u Saboru Županije.

Članak 46.

Ukoliko župan ili zamjenik župana Županije umre, bude smijenjen ili, prema mišljenju Vlade Županije usvojenom konsenzusom, trajno nije u mogućnosti izvršavati svoje ustavne dužnosti koje proizlaze iz njegovog položaja, postupak predviđen u paragrafu 3a. Amandmana 1. na Ustav Federacije provest će u roku od 30 dana klub zastupnika koji je kandidirao osobu koja se zamjenjuje, da bi se popunilo upražnjeno mjesto do kraja započetog mandata.

Župan i zamjenik župana Županije obnašat će obje dužnosti tijekom perioda predviđenog u prethodnom stavku ako, prema mišljenju Vlade Županije usvojenom konsenzusom, ovaj drugi određeno vrijeme nije u mogućnosti obnašati svoje dužnosti.

Ukoliko oba mjesta ostanu upražnjena, predsjedatelj Sabora Županije obnašat će obje dužnosti za potrebiti period.

Članak 47.

Župan Županije ima djelokrug za:

- a) predstavljanje i zastupanje Županije
- b) imenovanje Vlade Županije
- c) predlaganje sudaca Suda Županije
- d) donošenje ukaza o proglašenju zakona Sabora nakon njihovih donošenja
- e) potpisivanje i ratificiranje međunarodnih sporazuma u ime Županije uz suglasnost Skupštine Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije
- f) davanje pomilovanja za djela utvrđena županijskim zakonom, osim za ratne zločine, i zločine protiv čovječnosti i genocida
- g) podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije, u skladu s člankom IV. C. 10. (2) b) Ustava Federacije
- h) razmatranje izvješća ombudsmana i omogućavanje uvjeta za njihov rad.

Članak 48.

Zamjenik župana Županije ima djelokrug za:

- a) zamjenjivanje župana Županije u slučajevima navedenim u članku 46. ovog ustava
- b) surađuje sa županom Županije u onim situacijama u kojima je potrebno da župan Županije zatraži njegovu suglasnost
- c) izvršavanje onih dužnosti povjerenih od župana Županije ili Sabora Županije.

2. Vlada Županije

Članak 49.

Vladu Županije čine predsjednik Vlade, zamjenik predsjednika Vlade i ministri.

Predsjednik Vlade ne može biti iz istog konstitutivnog naroda kao župan.

Predsjednik Vlade i zamjenik predsjednika Vlade ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Članak 50.

Vladu Županije imenuje župan Županije, uz suglasnost zamjenika župana Županije, nakon konzultacija sa predsjednikom Vlade, ili sa kandidatom za tu dužnost, a potvrđuje Sabor Županije dvotrećinskom većinom glasova.

Svako upražnjeno mjesto popunjava se istim postupkom.

Članak 51.

Vlada Županije se može smijeniti, bilo odlukom župana Županije uz suglasnost sa zamjenikom župana ili izglasavanjem nepovjerenja Vladi dvotrećinskom većinom glasova u Saboru Županije.

Župan Županije uz suglasnost sa zamjenikom župana Županije smjenjuje ministre i zamjenike ministara na prijedlog predsjednika Vlade uz potvrđivanje Sabora Županije dvotrećinskom većinom.

Članak 52.

Ustrojstvo Vlade Županije uređuje se u skladu sa ovim ustavom i zakonom Županije.

Vladu Županije čini jednak broj članova iz reda hrvatskog i bošnjačkog naroda, kao i određeni broj članova koje čine ostali.

Svaki ministar ima zamjenika koji nije iz reda istog konstitutivnog naroda u odnosu na ministra.

Članak 53.

Vlada Županije ima djelokrug za:

- a) sprovođenje županijske politike i predlaganje i izvršavanje županijskih zakona i drugih propisa
- b) izvršavanje odluka svakog županijskog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene Županiji od federalne vlasti
- c) pripremu prijedloga Proračuna Županije
- d) osiguranje suradnje Vlade Županije i ombudsmana
- e) nadzor nad istragom i kaznenim gonjenjem u svezi s kršenjem županijskih zakona, kao i nad županijskom policijom
- f) osiguranje da nacionalni sastav policije odražava nacionalni sastav pučanstva Županije, s tim da nacionalni sastav policije svake općine mora odražavati nacionalni sastav pučanstva te općine
- g) vršenje drugih poslova utvrđenih ovim ustavom.

Članak 54.

Predsjednik Vlade je odgovoran za:

- a) sprovođenje politike i izvršavanje županijskih propisa, uključujući osiguranje izvršenja odluka županijskih sudova
- b) predlaganje i davanje preporuka iz oblasti županijskog zakonodavstva
- c) pripremanje proračunskih prijedloga Saboru Županije
- d) za druga pitanja utvrđena ovim ustavom i zakonom Županije.

Članak 55.

Zamjenik predsjednika Vlade odgovoran je za:

- a) pomaganje predsjedniku Vlade u sprovođenju politike i izvršavanju županijskih propisa
- b) obnašanje dužnosti predsjednika Vlade kada ovaj nije u mogućnosti obnašati svoju dužnost ili kada je mjesto predsjednika Vlade upražnjeno dok novi predsjednik Vlade ne preuzme dužnost.

Članak 56.

Svaki ministar odgovoran je za:

- a) sprovođenje županijske politike i izvršavanje županijskih zakona iz djelokruga svog ministarstva ili izvršavanje zadaća koje mu odredi predsjednik Vlade ili zamjenik predsjednika Vlade
- b) predlaganje i davanje preporuka u svezi sa propisima iz djelokruga svoga ministarstva ili prema zadaći koju mu odredi predsjednik Vlade ili zamjenik predsjednika Vlade
- c) upravljanje, koordiniranje i nadziranje djelatnosti svoga ministarstva
- d) izdavanje uputa, instrukcija, naredbi i donošenje propisa u cilju omogućavanja izvršenja zakona iz djelokruga njegovog ministarstva i onih koje mu povjeri predsjednik Vlade ili zamjenik predsjednika Vlade, u skladu sa ovim ustavom i zakonima Županije
- e) pripremanje, objašnjavanje i analiziranje proračunskih prijedloga iz djelokruga svog ministarstva ili vršenje drugih zadaća na zahtjev predsjednika Vlade ili zamjenika predsjednika Vlade
- f) odgovaranje na pitanja zastupnika u Saboru Županije iz djelokruga svog ministarstva i izvršavanje svake druge zadaće koju mu povjeri predsjednik Vlade ili zamjenik predsjednika Vlade
- g) pomaganje predsjedniku Vlade ili zamjeniku predsjednika Vlade u vođenju politike i izvršavanju zakona Županije.

Zamjenik ministra ima djelokrug za:

- a) pomaganje ministru u sprovođenju politike i izvršavanju zakona Županije
- b) pomaganje ministru u sprovođenju ostalih dužnosti iz prethodnog stavka
- c) zamjenjivanje ministra ukoliko isti nije u mogućnosti obnašati svoju dužnost ili ako je mjesto ministra upražnjeno, dok novi ministar ne preuzme dužnost.

3. Imunitet

Članak 57.

Župan i zamjenik župana Županije, predsjednik Vlade, zamjenik predsjednika Vlade i ministri ne mogu biti kazneno gonjeni, niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u obnašanju svoje dužnosti.

C. SUDSKA VLAST ŽUPANIJE

Članak 58.

Sudsku dužnost u Županiji vrše Sud Županije i općinski sudovi.

Članak 59.

Sud Županije ima djelokrug:

- da odlučuje po žalbama na odluke općinskih sudova
- da rješava u prvom stupnju u kaznenim i građanskim stvarima utvrđenim zakonom Županije
- da odlučuje u slučajevima utvrđenim ovim ustavom i
- da vrši druge poslove u skladu sa zakonom Županije.

Članak 60.

Odluke Suda Županije donijete po žalbama na odluke općinskih sudova su konačne i obvezujuće, osim ako se radi o pitanjima koja se tiču Ustava Federacije, zakona i drugih propisa Federacije.

Presude, kao i rješenja Suda Županije koja se odnose na žalbe podnijete u skladu sa stavkom 1. ovoga članka posebice su obvezujuće za stranke u postupku kao i za sud na čije je odluke žalba uložena.

Članak 61.

Kada rješava po hitnom postupku po odredbama članka 38. ovog ustava Sud Županije je dužan odluku donijeti u roku od tjedan dana.

Članak 62.

Sudska vlast u Županiji je samostalna i neovisna i vrši se na temelju ustava i zakona Federacije i Županije.

Članak 63.

Sudovi u Županiji osiguravaju jednak položaj svim strankama u sudskim postupcima.

Članak 64.

Svi sudski postupci javni su, ukoliko, za određene izuzetne situacije, zakonom nije drukčije određeno.

Članak 65.

Sabor Županije može, u skladu sa zakonom Federacije, propisati dopunska pravila o ustrojstvu i upravljanju Sudom Županije, i općinskim sudovima.

U skladu sa pravilima iz prethodnog stavka svaki sud utvrđuje svoj unutarnji ustroj i u svezi s tim donose se dopunska pravila.

Broj sudaca se utvrđuje zakonom Županije, prema potrebama.

Članak 66.

Suce Suda Županije predlaže župan Županije, uz suglasnost sa zamjenikom župana Županije iz redova uglednih pravnika, a bira ih Sabor Županije većinom glasova, s tim da nacionalni sastav Suda Županije u cjelini odražava nacionalni sastav pučanstva Županije.

Članak 67.

Suci Suda Županije bit će u službi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnesu ostavku ili ne budu smijenjeni konsenzusom sudaca Vrhovnog suda Federacije.

Uvjeti službe bit će određeni posebnim zakonom Županije.

Plaća i druge naknade sudaca ne mogu biti umanjene tijekom njihove službe na Sudu Županije.

Predsjedniku Suda Županije može se utvrditi dodatna naknada.

Članak 68.

Sud Županije bira predsjednika Suda Županije iz reda sudaca tog suda u skladu sa zakonom.

VI. OPĆINSKE VLASTI

1. Opće odredbe

Članak 69.

U općini se ostvaruje lokalna samouprava.

Lokalna samouprava ostvaruje se vršenjem poslova iz djelokruga utvrđenog ovim ustavom i zakonom Županije.

Poslovi lokalne samouprave su i:

- a) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta u okviru zoniranja utvrđenog zakonom Županije
- b) donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i karitativnih djelatnosti
- c) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti
- d) sprovođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne skrbi, a posebice službi brige o starim, iznemoglim i siromašnim osobama
- e) izgradnja i odražavanje lokalne infrastrukture
- f) upravljanje općinskim dobrima i dobrima koja služe za zadovoljavanje javnih potreba (parkovi, igrališta i sl.)
- g) higijena i lokalno javno zdravlje
- h) pogrebna služba.

Članak 70.

Općina ima statut.

Statut općine i drugi propisi općine moraju biti u skladu sa Ustavom Federacije, ovim ustavom i županijskim zakonodavstvom.

Članak 71.

Općine vrše poslove lokalne samouprave u skladu sa Ustavom i zakonom.

U vršenju poslova iz svog djelokruga općina:

- a) poduzima sve potrebite mjere u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda utvrđenih u Ustavu i u instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije
- b) vodi računa o nacionalnom sastavu pučanstva općine.

2. Općinsko vijeće

Članak 72.

Svaka općina ima općinsko vijeće.

Članak 73.

Općinsko vijeće ima od 15 do 31 vijećnika.
Broj vijećnika se utvrđuje statutom općine.

Članak 74.

Mandat članova općinskog vijeća je dvije godine.

Članak 75.

Općinske vijećnike biraju, demokratskim putem birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine. Svaki birač ima pravo glasovati za bilo koju registriranu stranku i biti biran za vijećnika. Svaka politička stranka će dobiti broj vijećničkih mjesta srazmjerno procentu osvojenih glasova od ukupnog broja glasova.

Članak 76.

Općinsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut općine
- b) bira i smjenjuje općinskog načelnika
- c) usvaja općinski proračun i donosi propise o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebito financiranje koje nije osigurala županijska ili federalna vlast
- d) donosi poslovnik o svome radu
- e) donosi druge propise u izvršavanju općinskih poslova.

Članak 77.

Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u izuzetnim slučajevima predviđenim njegovim poslovnikom i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

Članak 78.

Općinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenom glasilu općine.

Članak 79.

Statutom općine se utvrđuje postupak i izbor predsjedatelja općinskog vijeća.

3. Općinski načelnik

Članak 80.

Svaka općina ima općinskog načelnika.

Članak 81.

Općinskog načelnika bira općinsko vijeće između više kandidata na temelju programa koje podnesu kandidati.

Općinsko vijeće će omogućiti predstavljanje kandidata i njihovih programa građanima općine.

Bliže odredbe o izboru općinskog načelnika se propisuju statutom općine.

Članak 82.

Nespojive su funkcije općinskog načelnika i općinskog vijećnika.

Članak 83.

Općinski načelnik ovlašten je za:

- a) sprovođenje općinske politike, izvršavanje općinskih propisa, i prenesenih poslova općini od županijske ili federalne vlasti
- b) osiguranje suradnje općinskih službenika sa ombudsmanima
- c) podnošenje izvješća općinskom vijeću i javnosti o sprovođenju općinske politike i svojim djelatnostima
- d) brigu o ustrojstvu općinske uprave i njenom radu
- e) ravnanje radom općinskih službi i općinskih službenika
- f) imenovanje i smjenjivanje općinskih službenika
- g) konzultacije za izbor sudaca općinskog suda
- h) pripremanje prijedloga koje razmatra općinsko vijeće i
- i) vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom općine.

4. Općinski sudovi

Članak 84.

Općinski sudovi osnivaju se zakonom Županije.

Financiranje općinskih sudova se vrši iz Proračuna Županije.

Članak 85.

Općinski sud se utemeljuje za područje općine.
Za dvije ili više općina se može utemeljiti jedan općinski sud.

Članak 86.

Općinski sudovi imaju izvorni djelokrug za sve građanske i kaznene stvari, osim ako Ustavom Federacije, ovim ustavom, zakonom Federacije ili zakonom Županije, dio izvornog djelokruga nije prenesen na neki drugi sud.

Članak 87.

Suce općinskih sudova imenuje predsjednik Suda Županije, nakon konzultacija sa općinskim načelnikom.

Članak 88.

Općinski suci bit će u službi do dobi od 70 godina, osim ako ne podnesu ostavku ili ne budu smijenjeni konsenzusom sudaca Suda Županije.

Članak 89.

Uvjeti službe općinskih sudaca bit će određeni županijskim zakonom. Plaće i ostale naknade sudaca se utvrđuju posebnim zakonom i ne mogu biti umanjene tijekom službe u općinskim sudovima.

VII. AMANDMANI NA USTAV

Članak 90.

Amandmane na ustav može predlagati župan Županije u suglasnosti sa zamjenikom župana Županije, Vlada Županije, većina zastupnika u Saboru Županije ili većina hrvatskih i bošnjačkih zastupnika u Saboru Županije.

Predloženi amandman na Ustav neće se konačno razmatrati u Saboru Županije prije isteka roka od dva tjedna nakon što je prvi put bio podnesen.

Predloženi amandman usvaja se dvotrećinskom većinom zastupnika u Saboru Županije.

Članak 91.

Nijednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti nijedno od prava i sloboda utvrđenih u članku II. A 1. do 7. Ustava Federacije, niti promijeniti ovaj članak Ustava.

VIII. USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I PRIJELAZNA RJEŠENJA

Članak 92.

Ustav Županije usvojit će i proglasiti Sabor Županije u prijelaznom periodu koji se sastoji od pet zastupnika iz svake općine koji će biti izabrani od strane i između odbornika općinskog vijeća izabраних 1990. godine, čiji su mandati važeći.

Usvajanje Ustava zahtijeva dvotrećinsku većinu Sabora Županije u prijelaznom periodu, uključujući konsenzus između većine zastupnika hrvatske i većine zastupnika bošnjačke nacionalnosti.

Ovaj ustav stupa na snagu u ponoć onoga dana kada ga usvoji Sabor Županije u prijelaznom periodu.

Članak 93.

Sabor Županije u prijelaznom periodu:

a) usvaja Ustav u skladu sa člankom VII.1. Ustava Federacije

b) bira župana i zamjenika župana Županije u prijelaznom periodu i Vladu Županije u prijelaznom periodu.

Članak 94.

Do prvog saziva Sabora Županije njegove dužnosti, prema ovom ustavu vrši Sabor Županije u prijelaznom periodu.

Čim ovaj ustav stupi na snagu, Sabor Županije u prijelaznom periodu bira župana Županije i zamjenika župana Županije u prijelaznom periodu.

Župan Županije u prijelaznom periodu uz suglasnost zamjenika župana Županije odmah nakon toga, predlaže Vladu Županije u prijelaznom periodu i imenuje suce Suda Županije u prijelaznom periodu.

Župan i zamjenik župana Županije i članovi Vlade Županije u prijelaznom periodu vrše dužnosti odgovarajućih stalnih dužnosnika u skladu sa ovim ustavom, dok ne budu zamijenjeni dužnosnicima izabranim ili imenovanim u skladu sa ovim ustavom.

Sabor Županije u prijelaznom periodu u roku od deset dana izabrat će sva druga tijela u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Odbornici u svakoj skupštini općine izabrani 1990. godine čiji su mandati još uvijek važeći u najkraćem roku će izabrati općinska tijela u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Članak 95.

U roku od dva tjedna nakon prvog saziva Sabor Županije će izabrati župana Županije i zamjenika župana Županije.

U roku od dva tjedna nakon izbora, župan uz suglasnost zamjenika župana Županije imenovat će Vladu a Sabor Županije će razmotriti imenovanje Vlade Županije po hitnom postupku.

Nijedna osoba, osuđena ili protiv koje je pokrenut postupak za ratne zločine ne može biti izabrana ni na jednu javnu dužnost u Županiji.

Članak 96.

Objavljeni rezultati popisa pučanstva iz 1991. godine koristit će se u proračunima koji zahtijevaju podatke o pučanstvu.

Broj: 01/1-002-299/96
28. ožujka 1996. godine
Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA
ŽUPANIJE SREDIŠNJA BOSNA
Midhat Karadžić, v. r.

Na temelju članka 90. Ustava Županije Središnja Bosna, Sabor Županije Središnja Bosna, na prijedlog Vlade, na 4. sjednici, od 3. 6. 1997. godine, d o n o s i

A M A N D M A N I.
NA USTAV ŽUPANIJE SREDIŠNJA BOSNA²

U Ustavu Županije Središnja Bosna mijenja se članak 73. stavak 1. Ustava, tako da glasi:

"Općinsko vijeće ima od 15 do 30 vijećnika."

Ovaj amandman stupa na snagu odmah, a objavit će se u Službenim novinama Županije Središnja Bosna.

Broj: 01/1-012-2006/97
3. lipnja 1997. godine
Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA

Enver Šabić, v. r.

² Objavljen u Službenim novinama Županije Središnja Bosna, broj 5/97

Na temelju članka 90. Ustava Županije Središnja Bosna, Sabor Županije Središnja Bosna, na prijedlog Vlade, na V. sjednici, od 31. 7. 1997. godine, d o n o s i

A M A N D M A N I I.
NA USTAV ŽUPANIJE SREDIŠNJA BOSNA³

I.

U Ustavu Županije Središnja Bosna mijenja se članak 25. Ustava, tako da glasi:

"Sabor Županije sastoji se od 50 zastupnika."

II.

Ovaj amandman stupa na snagu danom raspisivanja izbora za Sabor Županije, a objavit će se u Službenim novinama Županije Središnja Bosna.

Broj: 01/1-012-2271/97
31. srpnja 1997. godine
Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA

Enver Šabić, v. r.

³ Objavljen u Službenim novinama Županije Središnja Bosna, broj 6/97

Na temelju članka 90. Ustava Županije Središnja Bosna, Sabor Županije Središnja Bosna, na prijedlog Vlade, na sjednici od 31. 7. 1997. godine, d o n o s i

A M A N D M A N III. **NA USTAV ŽUPANIJE SREDIŠNJA BOSNA⁴**

U Ustavu Županije Središnja Bosna, iza poglavlja VI. Općinske vlasti, dodaje se novo poglavlje koje glasi:

"VI. A – GRADSKE VLASTI

1. Za područje dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana, formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave, sukladno federalnom zakonu.

Odgovornosti grada obuhvaćaju:

a) financije i poreznu politiku, sukladno federalnim i županijskim zakonima

b) zajedničku infrastrukturu

c) urbanističko planiranje

d) javni promet

e) druge ovlasti koje gradu povjeri Županija odnosno koje prenesu općine.

2. Grad ima statut koji mora biti sukladan federalnom Ustavu, županijskom Ustavu i županijskom zakonodavstvu.

3. Grad ima gradsko vijeće čiji sastav čini jednak broj vijećnika iz svake općine, a broj vijećnika, postupak izbora i trajanje mandata utvrđuje se statutom.

Gradsko vijeće ne može imati manje od 15 niti više od 30 vijećnika.

4. Gradsko vijeće:

a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja statut grada

b) bira gradonačelnika

c) donosi proračun grada

⁴ Objavljen u Službenim novinama Županije Središnja Bosna, broj 6/97

d) donosi propise u izvršenju prenesenih ovlasti i vrši druge ovlasti utvrđene statutom.

5. Odgovornost gradonačelnika je:

- a) imenovanje i smjenjivanje gradskih dužnosnika
- b) provedba gradske politike i izvršenje gradskih propisa
- c) osiguranje suradnje gradskih dužnosnika sa ombudsmanima
- d) podnošenje izvješća gradskom vijeću i javnosti o provedbi gradske politike.

6. Grad ostvaruje prihode oporezivanjem, zaduživanjem i na drugi način, sukladno zakonu."

Ovaj amandman stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u Službenim novinama Županije Središnja Bosna.

Broj: 01/1-012-2272/97
31. srpnja 1997. godine
Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA

Enver Šabić, v. r.

Na temelju članka 41. a) i 90. Ustava Županije Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj 1/97), na prijedlog Vlade, Sabor Županije Središnja Bosna na sjednici 15. 1. 1998. donosi

A M A N D M A N E IV. – VIII. NA USTAV ŽUPANIJE SREDIŠNJA BOSNA⁵

AMANDMAN IV.

U članku 18. dodaje se nova alineja n) koja glasi:

"zaključivanje međunarodnih sporazuma uz prethodnu suglasnost Parlamenta Federacije BiH i Parlamentarne skupštine BiH, osim sporazuma one vrste za koje po zakonu Parlamentarne skupštine BiH njezina suglasnost nije potrebna."

AMANDMAN V.

Članak 42. mijenja se i glasi:

"Župan Županije i zamjenik župana su šefovi županijske izvršne vlasti."

AMANDMAN VI.

U članku 47. stavku 1. briše se alineja e), a alineja f) postaje alineja e), alineja g) postaje alineja f), alineja h) postaje alineja g). Iza alineje g) dodaje se novi stavak koji glasi:

"Sporazume s državama i međunarodnim organizacijama potpisuje i ratificira u ime Županije župan uz suglasnost zamjenika župana. Sporazumi stupaju na snagu u Županiji samo ako ih odobri Sabor Županije uz prethodnu suglasnost Parlamenta Federacije i Parlamentarne skupštine BiH, osim ako Sabor Županije, Parlament Federacije, odnosno Parlamentarna skupština BiH nisu svojim zakonom predvidjeli da za takve vrste međunarodnih sporazuma nije potrebna takva suglasnost."

⁵ Objavljeni u Službenim novinama Županije Središnja Bosna, broj 2/98

AMANDMAN VII.

U članku 47. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"Župan Županije uz suglasnost zamjenika župana, a na prijedlog Vlade Županije, može otkazati međunarodne sporazume ukoliko im to dopusti Parlamentarna skupština BiH, a dužni su tako postupati kada to zahtijeva Sabor Županije uz suglasnost Parlamenta Federacije ili po zahtjevu Parlamentarne skupštine BiH."

AMANDMAN VIII.

U članku 95. mijenja se stavak 3. koji glasi:

"Nijedna osoba koja izdržava kaznu koju je izrekao Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju i nijedna osoba koju je optužio Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju, a koja se ne pojavi pred Sudom po njegovu pozivu ne može se kandidirati ili vršiti imenovanu, izbornu ili neku drugu javnu dužnost na teritoriju Županije."

Ovi amandmani stupaju na snagu odmah, a objavit će se u Službenim novinama Županije Središnja Bosna.

Broj: 01/1-012-18/98
15. siječnja 1998. godine
Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA

Josip Boro, v. r.

Na temelju članka 90. Ustava Županije Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj 1/97), Sabor Županije Središnja Bosna na sjednici 29. 7. 1998. godine donosi

A M A N D M A N IX.
NA USTAV ŽUPANIJE SREDIŠNJA BOSNA⁶

I.

U članku 6. Ustava Županije Središnja Bosna dodaje se stavak 2. koji glasi:

"Travnik, kao sjedište Županije Središnja Bosna, ustrojiti će se kao gradska zajednica na osnovi istih načela kao i sjedište Hercegovačko-neretvanske županije."

II.

Ovaj amandman stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenim novinama Županije Središnja Bosna.

Broj: 01/1-012-99/98
29. srpnja 1998.
Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA

Josip Boro, v. r.

⁶ Objavljen u Službenim novinama Županije Središnja Bosna, broj 8/98

Na temelju članka 90. Ustava Županije Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj 1/97) i članka 171. Poslovnika o radu Sabora Županije Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj 1/97), na prijedlog župana Županije i zamjenika župana Županije, Sabor Županije Središnja Bosna je na XIII. sjednici, održanoj 8. kolovoza 2000., donio

A M A N D M A N X.
NA USTAV ŽUPANIJE SREDIŠNJA BOSNA⁷

I. Članak 25. Ustava Županije Središnja Bosna mijenja se tako da glasi:

"Sabor Županije sastoji se od 29 zastupnika."

II. Ovaj amandman stupa na snagu danom donošenja, a primjenjivat će se danom raspisivanja izbora za Sabor Županije Središnja Bosna.

III. Ovaj amandman objavit će se u Službenim novinama Županije Središnja Bosna.

Broj: 01-01-219/2000
8. kolovoza 2000.
Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA

Zoran Marić, v. r.

⁷ Objavljen u Službenim novinama Županije Središnja Bosna, broj 10/2000

Na temelju članka 41. stavka 1. točke a) i članka 90. Ustava Županije Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 – ispravak teksta, 8/98 i 10/2000), na prijedlog Vlade Županije Središnja Bosna, Sabor Županije Središnja Bosna je na IV. sjednici, održanoj 26. lipnja 2003. godine, donio

A M A N D M A N E
OD XI. DO LXIII.
NA USTAV ŽUPANIJE SREDIŠNJA BOSNA⁸

Amandman XI.

U uvodu Ustava Županije Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Ustav) riječi: "hrvatskog i bošnjačkog naroda, kao i ostalih građana BiH" na hrvatskom jeziku, i riječi: "bošnjačkog i hrvatskog naroda, kao i ostalih građana Bosne i Hercegovine" na bosanskom jeziku, zamjenjuju se riječima: "bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda, kao konstitutivnih naroda, skupa s ostalima i građani Županije Središnja Bosna".

Amandman XII.

Članak 1. mijenja se i glasi:

"Hrvati, Srbi i Bošnjaci, kao konstitutivni narodi, skupa s ostalima i građani Županije Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Županija) ostvaruju svoja ustavna prava u Županiji, Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) i Bosni i Hercegovini sukladno ovome ustavu, Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) i Ustavu Bosne i Hercegovine."

Amandman XIII.

Članak 4. mijenja se i glasi:

"Sastav svih tijela u Županiji i jedinicama lokalne samouprave mora odražavati nacionalni sastav stanovništva Županije odnosno jedinice lokalne samouprave po popisu stanovništva iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede (u daljnjem tekstu: po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede), sukladno Zakonu o državnoj službi Bosne i Hercegovine."

⁸ Objavljeni u Službenim novinama Županije Središnja Bosna, broj 8/03

Amandman XIV.

Stavak 2. članka 6., dopunjen Amandmanom IX. na Ustav Županije Središnja Bosna, briše se.

Amandman XV.

Stavak 3. članka 7. mijenja se i glasi:

"Za prihvaćanje simbola potrebna je obična većina ukupnog broja glasova u Saboru Županije Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Sabor Županije), uključujući većinu glasova unutar svakog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda."

Amandman XVI.

Stavci 1. i 2. članka 8. mijenjaju se i glase:

"Službeni jezici u Županiji su: srpski jezik, bosanski jezik i hrvatski jezik.

Službena pisma su latinica i ćirilica."

Amandman XVII.

U stavku 1. članka 9. dodaje se točka c) koja glasi:

"c) osigurava da konstitutivni narodi i skupina ostalih budu proporcionalno zastupljeni u županijskim tijelima uprave po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman XVIII.

U točki d) članka 19. iza riječi "infrastrukturu" dodaju se riječi: "sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine" i u točki f) iza riječi "državljanstvu" dodaju se riječi: "i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine s područja Federacije te o boravku i kretanju stranaca", a točka g) briše se.

Amandman XIX.

U stavku 2. članka 21. iza riječi: "dvotrećinskom većinom glasova" dodaju se riječi: "u Saboru Županije" i stavlja se točka, a ostatak rečenice briše se.

Amandman XX.

U stavku 1. članka 23. riječ "će" zamjenjuje se riječju "može".

Amandman XXI.

Članak 25., mijenjan amandmanima II. i X. na Ustav, mijenja se i glasi:

"Sabor Županije sastoji se od 30 zastupnika."

Amandman XXII.

Članak 26. mijenja se i glasi:

"Nacionalni sastav zastupnika u Saboru Županije odražava nacionalni sastav stanovništva, a na temelju općih i slobodnih izbora i izbornih rezultata."

Amandman XXIII.

Članak 27. mijenja se i glasi:

"Zastupnici u Saboru Županije imaju četverogodišnji mandat."

Amandman XXIV.

Stavak 2. članka 30. mijenja se i glasi:

"Nespojive su dužnosti zastupnika u Saboru Županije s dužnošću predsjednika Vlade Županije, člana Vlade Županije i nositelja pravosudnih dužnosti."

Amandman XXV.

Članak 32. mijenja se i glasi:

"Klub zastupnika konstitutivnog naroda osniva se u Saboru Županije uz uvjet da u Saboru Županije postoji najmanje jedan zastupnik tog konstitutivnog naroda.

Svaki klub zastupnika konstitutivnih naroda predlaže jednog kandidata iz reda svojih članova za izbor na dužnost predsjedatelja Sabora Županije ili zamjenika predsjedatelja Sabora Županije, koje potvrđuje Sabor Županije.

Sabor Županije potvrđuje kandidate iz prethodnoga stavka većinom glasova, sukladno Poslovniku Sabora Županije Središnja Bosna.

Ako jedan konstitutivni narod nije zastupljen u Saboru Županije, jedno od mjesta za dužnost zamjenika predsjedatelja Sabora Županije ostat će slobodno.

Kandidati iz stavka 3. ovoga članka koje potvrdi Sabor Županije odlučuju između sebe tko će od njih biti predsjedatelj Sabora Županije."

Amandman XXVI.

Iza članka 32. dodaje se članak 32a. koji glasi:

"Članak 32a.

Predsjedatelj Sabora Županije mjerodavan je:

- a) za predstavljanje i zastupanje zakonodavne vlasti – Sabora Županije
- b) za imenovanje kandidata na dužnost predsjednika Vlade Županije, uz konzultacije sa zamjenicima predsjedatelja Sabora Županije
- c) za pripremanje i sazivanje sjednica Sabora Županije te predsjedavanje sjednicama Sabora Županije
- d) za praćenje ostvarenja programa rada Sabora Županije i izvješćivanje Sabora Županije o tome
- e) za primjenjivanje Poslovnika o radu Sabora Županije
- f) za ostvarivanje prava i dužnosti zastupnika u Saboru Županije u svezi s obnašanjem njihove dužnosti iz mjerodavnosti Sabora Županije
- g) za ostvarivanje suradnje Sabora Županije s mjerodavnim tijelima i organizacijama u pitanjima iz mjerodavnosti Sabora Županije
- h) za upućivanje pripremljenih tekstova zakona, drugih propisa te izvješća, analiza i drugih akata na raspravu mjerodavnim radnim tijelima Sabora Županije
- i) za potpisivanje akata koje donese Sabor Županije
- j) za donošenje odluka o proglašenju zakona
- k) za obavljanje drugih poslova određenih ovim ustavom, zakonom i Poslovníkom o radu Sabora Županije Središnja Bosna.

U ovim poslovima predsjedatelju Sabora Županije pomažu zamjenici predsjedatelja Sabora Županije.

U slučaju spriječenosti predsjedatelja Sabora Županije, zamjenjuje ga jedan od zamjenika predsjedatelja Sabora Županije."

Amandman XXVII.

Članak 36. mijenja se i glasi:

"Zastupnici u Saboru Županije ne podliježu kaznenoj niti građanskoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih dužnosti u Saboru Županije."

Amandman XXVIII.

Iza članka 37. dodaje se novi podnaslov:

"2a. Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa".

Amandman XXIX.

Članak 38. mijenja se i glasi:

"Listu vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda u Saboru Županije čine:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim tijelima vlasti
- identitet jednog konstitutivnog naroda
- ustavni amandmani
- ustrojstvo tijela javne vlasti
- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka
- obrazovanje, vjera, jezik, njegovanje kulture i tradicije te kulturno naslijeđe
- teritorijalno ustrojstvo
- sustav javnog informiranja
- i druga pitanja ako tako smatra dvotrećinska većina jednog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda u Saboru Županije.

Ako predsjedatelj Sabora Županije i zamjenik predsjedatelja Sabora Županije odnosno zamjenici predsjedatelja Sabora Županije tvrde da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa utvrđenu u stavku 1. ovoga članka, za prihvaćanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je obična većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Saboru Županije.

Predsjedatelj Sabora Županije i zamjenici predsjedatelja Sabora Županije dužni su odlučiti u roku od sedam dana od dana primitka spada li neki zakon, drugi propis ili akt u listu iz stavka 1. ovoga članka.

Ako predsjedatelj Sabora Županije ili jedan od zamjenika predsjedatelja Sabora Županije tvrdi da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa, dvotrećinska većina glasova odgovarajućeg kluba jednog od konstitutivnih naroda Sabora Županije može proglasiti da je riječ o pitanju s liste vitalnih nacionalnih interesa."

Amandman XXX.

Članak 39. mijenja se i glasi:

"U slučaju da dvotrećinska većina glasova jednog od klubova konstitutivnih naroda u Saboru Županije odluči da se neki zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes, za prihvaćanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je obična većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Saboru Županije.

Ako se ne može postići većina iz prethodnoga stavka, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji donosi konačnu odluku o tome odnosi li se zakon, drugi propis ili akt na vitalni nacionalni interes konstitutivnog naroda.

Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se radi o vitalnom nacionalnom interesu konstitutivnog naroda, zakon, drugi propis

ili akt smatra se neprihvaćenim i vraća predlagatelju koji treba pokrenuti novu proceduru.

U slučaju iz prethodnoga stavka, predlagatelj ne može podnijeti isti tekst zakona, drugog propisa ili akta.

Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se ne radi o vitalnom nacionalnom interesu, zakon, drugi propis ili akt smatra se prihvaćenim ili se prihvaća običnom većinom glasova."

Amandman XXXI.

Članak 40. briše se.

Amandman XXXII.

U članku 41. iza riječi: "Sabor Županije" stavlja se dvotočka.

U istome članku točke b), d) i e) brišu se, a točka j) mijenja se i glasi:

"j) može voditi istrage i u tu svrhu može zahtijevati pribavljanje dokaza u vidu isprava i iskaza svjedoka".

Točke od c) do l) istoga članka postaju točke od b) do i).

Amandman XXXIII.

U Ustavu, iza naslova: "B. IZVRŠNA VLAST ŽUPANIJE" podnaslov "1. Župan i zamjenik župana Županije", članak 42., s Amandmanom V. na Ustav Županije Središnja Bosna, članci: 43., 44., 45., 46., članak 47., s amandmanima VI. i VII. na Ustav, i članak 48. brišu se.

Amandman XXXIV.

U Ustavu, iza naslova: "B. IZVRŠNA VLAST ŽUPANIJE" u podnaslovu "2. Vlada Županije" broj "2." zamjenjuje se brojem "1.", a u podnaslovu "3. Imunitet" broj "3." zamjenjuje se brojem "2.".

Amandman XXXV.

Članak 49. mijenja se i glasi:

"Vladu Županije Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Vlada Županije) čine predsjednik Vlade Županije i ministri.

Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u Vladi Županije. Takva zastupljenost odražavat će popis iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman XXXVI.

Članak 50. mijenja se i glasi:

"Kandidata za dužnost predsjednika Vlade Županije imenuje predsjedatelj Sabora Županije uz konzultacije sa zamjenicima predsjedatelja Sabora Županije.

Kandidat za dužnost predsjednika Vlade Županije predlaže ministre. Ministri nemaju zamjenike."

Amandman XXXVII.

Članak 51. mijenja se i glasi:

"Vladu Županije potvrđuje Sabor Županije dvotrećinskom većinom glasova.

Vlada Županije preuzima dužnost nakon što njezino imenovanje potvrdi Sabor Županije.

Ako Sabor Županije ne potvrdi Vladu Županije, predsjedatelj Sabora Županije, uz konzultacije sa zamjenicima predsjedatelja Sabora Županije, ponovno će postupati sukladno članku 50. Ustava Županije."

Amandman XXXVIII.

Članak 52. mijenja se i glasi:

"Predsjednik Vlade Županije odgovoran je Saboru Županije.

Ministri su odgovorni predsjedniku Vlade Županije i Saboru Županije. Predsjednik Vlade Županije predlaže smjenjivanje ministara.

Odluku o prijedlogu predsjednika Vlade Županije, iz prethodnoga stavka, donosi Sabor Županije dvotrećinskom većinom glasova.

Ministri snose krajnju odgovornost za rad ministarstva na čijem su čelu.

Vlada Županije podnosi ostavku ako joj Sabor Županije izglasuje nepovjerenje dvotrećinskom većinom."

Amandman XXXIX.

Iza članka 52. dodaje se članak 52a. koji glasi:

"Članak 52a.

Ustrojstvo, sastav, broj članova Vlade Županije te njihove mjerodavnosti i ovlasti uređuju se zakonom Županije, sukladno ovome ustavu."

Amandman XL.

U točki e) stavka 1. članka 53. brišu se riječi: "nad istragom i kaznenim gonjenjem u svezi s kršenjem županijskih zakona, kao i" te dodaje točka g) koja glasi:

"g) razmatranje izvješća ombudsmana i omogućavanje uvjeta za njihov rad"

a dosadašnja točka g) postaje točka h).

U istome članku dodaje se stavak 2. koji glasi:

"Sve odluke Vlade Županije donose se običnom većinom glasova nazočnih koji glasuju."

Amandman XLI.

U članku 54. dodaje se novi stavak 1. koji glasi:

"Predsjednik Vlade Županije mjerodavan je:

a) za predstavljanje i zastupanje izvršne vlasti – Vlade Županije

b) za predlaganje imenovanja i smjenjivanja ministara

c) za podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine sukladno članku IV. C. 10. (2) (b) i (d) Ustava Federacije

d) za potpisivanje sporazuma s državama i međunarodnim organizacijama koji stupaju na snagu u Županiji samo ako ih odobri Sabor Županije, uz prethodnu suglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim ako su Sabor Županije, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine odnosno Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svojim zakonom predvidjeli da za tu vrstu međunarodnih sporazuma nije potrebna takva suglasnost

e) za otkazivanje međunarodnih sporazuma ako mu to dopusti Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a dužan je tako postupiti kada to zahtijeva Sabor Županije uz suglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ili na zahtjev Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine."

U točki a) stavka 1. riječ "županijskih" briše se.

Dosadašnji stavak 1. postaje stavak 2.

Amandman XLII.

Članak 55. briše se.

Amandman XLIII.

U stavku 1. članka 56. riječi: "ili zamjenik predsjednika Vlade" brišu se.

Stavak 2. istoga članka briše se.

Amandman XLIV.

U članku 58. riječi: "Sud Županije" zamjenjuju se riječima: "Županijski sud" i u daljnjem tekstu Ustava, u odgovarajućem padežu.

Amandman XLV.

Članak 59. mijenja se i glasi:

"Županijski sud ima žalbenu mjerodavnost u odnosu na općinske sudove u Županiji i prvostupanjsku mjerodavnost u stvarima koje ne spadaju u mjerodavnost općinskih sudova, te druge mjerodavnosti utvrđene zakonom."

Amandman XLVI.

Članak 61. briše se.

Amandman XLVII.

Članak 66. mijenja se i glasi:

"Suce Županijskog suda, uključujući i predsjednika Županijskog suda, bira, imenuje, provodi stegovni postupak i smjenjuje Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće) sukladno zakonu."

Amandman XLVIII.

Članak 67. mijenja se i glasi:

"Suci Županijskog suda, osim pričuvnih sudaca, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne umirove ili ako ih s razlogom ne smijeni Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće sukladno zakonu Federacije.

Sucima Županijskog suda sudačka dužnost može iznimno prestati i kao rezultat procesa biranja nakon preustroja županijskih sudova, za vrijeme prijelaznog razdoblja, kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće.

Navršetak starosne dobi propisane za obvezni odlazak u mirovinu sudaca Županijskog suda utvrđuje se zakonom Federacije.

Uvjeti za obnašanje dužnosti, uključujući i imunitet, za suce Županijskog suda utvrđuju se zakonom Federacije.

Plaća i druge nadoknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme obnašanja sudačke dužnosti, osim kao posljedica stegovnog postupka, sukladno zakonu."

Amandman XLIX.

Članak 68. mijenja se i glasi:

"Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u Županijskom sudu po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman L.

U stavku 2. članka 71. dodaje se točka c) koja glasi:

"c) osigurava da konstitutivni narodi i skupina ostalih budu proporcionalno zastupljeni u općinskim tijelima vlasti po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman LI.

Stavak 1. članka 73. briše se, a u stavku 2. iza riječi "vijećnika" dodaju se riječi: "u općinskom vijeću" te iza riječi "općine" briše se točka i dodaju riječi: "sukladno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine."

Amandman LII.

U članku 74. riječ "dvije" zamjenjuje se riječju "četiri".

Amandman LIII.

Točka g) u stavku 1. članka 83. briše se, a točke h) i i) postaju točke g) i h).

Amandman LIV.

U članku 86. riječi: "dio izvornog djelokruga nije prenesen" zamjenjuju se riječima: "neke izvorne mjerodavnosti nisu prenesene".

Amandman LV.

Članak 87. mijenja se i glasi:

"Suce općinskih sudova, uključujući i predsjednike sudova, bira, imenuje, provodi stegovni postupak i smjenjuje Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće sukladno zakonu Federacije."

Amandman LVI.

Članak 88. mijenja se i glasi:

"Suci općinskih sudova, osim pričuvnih sudaca, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne umirove ili ako ih ne smijeni Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće sukladno zakonu."

Sucima općinskih sudova iznimno može prestati sudačka dužnost kao rezultat procesa biranja nakon preustroja općinskih sudova, u prijelaznom razdoblju, kako se utvrdi zakonom kojim se osniva Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće.

Navršetak starosne dobi propisane za obvezni odlazak u mirovinu sudaca općinskih sudova utvrđuje se zakonom.

Uvjeti za obnašanje sudačke dužnosti, uključujući i imunitet, za suce općinskih sudova utvrđuju se zakonom Federacije.

Plaća i druge nadoknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme obnašanja sudačke dužnosti, osim kao posljedica stegovnog postupka sukladno zakonu."

Amandman LVII.

Članak 89. mijenja se i glasi:

"U općinskim sudovima konstitutivni narodi i skupina ostalih bit će proporcionalno zastupljeni po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman LVIII.

U Amandmanu III. na Ustav Županije Središnja Bosna iza poglavlja VI. A – GRADSKE VLASTI dodaju se riječi: "Članak 89a."

Amandman LIX.

Iza članka 89a. dodaje se poglavlje: "VI. B – RASPODJELA KLJUČNIH DUŽNOSTI U STRUKTURI ŽUPANIJSKE VLASTI" i članak 89b. koji glasi:

"Članak 89b.

Predsjednik Vlade Županije i predsjedatelj Sabora Županije ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.

Predsjednik Županijskog suda i glavni županijski tužitelj ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda."

Amandman LX.

Stavak 1. članka 90. mijenja se i glasi:

"Amandmane na Ustav Županije mogu predlagati Vlada Županije, većina zastupnika u Saboru Županije i većina zastupnika unutar klubova zastupnika konstitutivnih naroda."

Amandman LXI.

U članku 96. briše se točka i dodaju riječi: "dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.".

Amandman LXII.

Iza članka 96. dodaje se članak 97. koji glasi:

"Članak 97.

Ustav Županije Središnja Bosna uskladit će se s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine do 19. siječnja 2003. godine.

Županijski zakoni, drugi propisi, akti i sudska pravila uskladit će se s ovim amandmanima u roku od godine dana od prihvaćanja ustavnih amandmana."

Amandman LXIII.

U uvodnom dijelu i cijelom tekstu Ustava na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku redoslijed nabiranja konstitutivnih naroda počinje abecednim redoslijedom, a za svako sljedeće nabiranje u tekstu Ustava koristi se izmjeničan redoslijed.

Ovi amandmani stupaju na snagu danom objave u Službenim novinama Županije Središnja Bosna.

Broj: 01-01-240/03

26. lipnja 2003.

Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA

Velimir Valjan, v. r.

Na osnovi članka 41. stavka 1. točke a) i članka 90. Ustava Kantona Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 – ispravak teksta, 8/98, 10/2000 i 8/03), na prijedlog Vlade Kantona Središnja Bosna, Sabor Kantona Središnja Bosna je na XI. sjednici, održanoj 16. veljače 2004. godine, donio

A M A N D M A N L X I V .
NA USTAV KANTONA SREDIŠNJA BOSNA⁹

U uvodnome dijelu i cijelome tekstu Ustava Kantona Središnja Bosna na hrvatskome jeziku riječ "županija" u određenom padežu zamjenjuje se riječju "kanton" u odgovarajućem padežu.

Ovaj amandman stupa na snagu danom objave u Službenim novinama Kantona Središnja Bosna.

Broj: 01-01-86/04
24. veljače 2004.
Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA
Velimir Valjan, v. r.

⁹ Objavljen u Službenim novinama Kantona Središnja Bosna, broj 2/04

Na osnovi članka 41. stavka 1. točke a) i članka 90. Ustava Kantona Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 – ispravak teksta, 8/98, 10/2000 i 8/03; Službene novine Kantona Središnja Bosna, broj 2/04), na prijedlog Vlade Kantona Središnja Bosna, Sabor Kantona Središnja Bosna na XVI. sjednici, održanoj 9. rujna 2004. godine, donosi

**A M A N D M A N E
OD LXV. DO LXIX.
NA USTAV KANTONA SREDIŠNJA BOSNA¹⁰**

Amandman LXV.

Članak 75. Ustava Kantona Središnja Bosna mijenja se i glasi:

"Općinske vijećnike biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelome području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, sukladno zakonu, može biti biran za općinskoga vijećnika."

Amandman LXVI.

U članku 76. stavku 1. točka "b)" briše se, a točke "c)", "d)" i "e)" postaju točke "b)", "c)" i "d)".

Amandman LXVII.

U članku 80. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

"Mandat općinskoga načelnika traje četiri godine."

Amandman LXVIII.

Članak 81. mijenja se i glasi:

"Općinskoga načelnika biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelome području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, sukladno zakonu, može biti biran za općinskoga načelnika."

¹⁰ Objavljeni u Službenim novinama Kantona Središnja Bosna, broj 14/04

Amandman LXIX.

Članak 82. mijenja se i glasi:

"Općinski načelnik i predsjedatelj općinskoga vijeća u općinama ili općinskim vijećima višenacionalnog sastava ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda odnosno iz reda ostalih, osim u onim općinama u kojima jedan konstitutivni narod čini više od 80% stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini."

Ovi amandmani stupaju na snagu idućega dana od dana objave u Službenim novinama Kantona Središnja Bosna.

Broj: 01-01-482/04

17. rujna 2004.

Travnik

PREDSJEDATELJ SABORA

Velimir Valjan, v. r.

Na osnovi članka 152. Poslovnika o radu Sabora Županije Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj 1/97), u skladu sa Zaključcima Ustavne komisije, potvrđenim na XI. sjednici Sabora Županije Središnja Bosna, od 28. 5. 1998. godine, donosim

O D L U K U
o ispravcima tiskarskih pogrešaka¹¹

I. U tekstu Ustava Županije Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj 1/97) ispravljaju se sljedeće tiskarske pogreške:

- u članku 41. brišu se u prvoj rečenici riječi: "dvoćećinskom većinom"
- u članku 90. stavku 2. brišu se riječi: "dva tjedna" a dodaju se riječi: "petnaest dana".

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenim novinama Županije Središnja Bosna.

Broj: 01/3-012-69/98
2. lipnja 1998.
Travnik

Tajnik Sabora
Dževad Drino, v. r.

¹¹ Objavljena u Službenim novinama Županije Središnja Bosna, broj 7/98

Polazeći od Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine izraženih samoodređenja bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda, kao konstitutivnih naroda, skupa s ostalima i građani Kantona Središnja Bosna, principa organiziranja i ustavnog uređenja Federacije Bosne i Hercegovine i njezinih federalnih jedinica, suverenosti i teritorijalne ukupnosti Bosne i Hercegovine, kao i uvjerenja da demokratske institucije, temeljene na poštovanju ljudskih prava i sloboda, najbolje osiguravaju ostvarenje demokratskih odnosa i principa, punu nacionalnu ravnopravnost i razvitak slobodnog tržišta, a temeljem članaka V. 4. i 6. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Sabor Kantona Središnja Bosna, na sjednici održanoj 28. ožujka 1996. godine, d o n o s i

U S T A V KANTONA SREDIŠNJA BOSNA¹²

I. USPOSTAVA KANTONA

Članak 1.

Hrvati, Srbi i Bošnjaci, kao konstitutivni narodi, skupa s ostalima i građani Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Kanton) ostvaruju svoja ustavna prava u Kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) i Bosni i Hercegovini sukladno ovome Ustavu, Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) i Ustavu Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

Kanton Središnja Bosna je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine.

Granice Kantona utvrđene su Zakonom o federalnim jedinicama (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 9/96).

Članak 3.

Ovaj Ustav mora biti u skladu sa Ustavom Federacije i njime se osiguravaju institucije kantonalne vlasti i zaštita prava i sloboda utvrđenih Ustavom Federacije.

¹² Ustav Kantona Središnja Bosna, s ugrađenim amandmanima (zaključno s Amandmanom LXIX.) i ispravcima tiskarskih pogrešaka

Članak 4.

Sastav svih tijela u Kantonu i jedinicama lokalne samouprave mora odražavati nacionalni sastav stanovništva Kantona odnosno jedinice lokalne samouprave po popisu stanovništva iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede (u daljnjem tekstu: po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede), sukladno Zakonu o državnoj službi Bosne i Hercegovine.

Članak 5.

Službeno ime Kantona je: Kanton Središnja Bosna.

Članak 6.

Sjedište Kantona je u Travniku.

Članak 7.

Kanton ima grb, zastavu i pečat, kao i druge simbole o kojima odlučuje Sabor Kantona.

Simboli Kantona upotrebljavat će se uz simbole Bosne i Hercegovine i Federacije u skladu sa zakonom.

Za prihvatanje simbola potrebna je obična većina ukupnog broja glasova u Saboru Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Sabor Kantona), uključujući većinu glasova unutar svakog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda.

Članak 8.

Službeni jezici u Kantonu su: srpski jezik, bosanski jezik i hrvatski jezik.

Službena pisma su latinica i ćirilica.

Ostali jezici mogu se koristiti kao sredstva komuniciranja i nastave.

II. LJUDSKA PRAVA I TEMELJNE SLOBODE

Članak 9.

U izvršavanju poslova iz svoga djelokruga Kanton:

a) poduzima sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u člancima II. A. 1. do 7. i predviđenih u instrumentima u Aneksu Ustava Federacije, i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom

b) izvršava poslove iz svog djelokruga vodeći računa o nacionalnom sastavu pučanstva u svakoj općini

c) osigurava da konstitutivni narodi i skupina ostalih budu proporcionalno zastupljeni u kantonalnim tijelima uprave po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

Članak 10.

Kanton posebice poduzima mjere da se omogući pravo slobodnog povratka svim izbjeglim, prognanim i raseljenim osobama s područja Kantona u mjesta i domove iz kojih su izbjegli, prognani ili raseljeni, stvara uvjete za prihvata i smještaj izbjeglica, prognanika i raseljenih osoba s prebivalištem na području Kantona ukoliko nisu u mogućnosti da se vrate u svoje domove, te poduzima druge mjere da im se omoguće uvjeti za život i rad.

Članak 11.

Sve osobe imaju pravo, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, da im se vrati sva imovina oduzeta tijekom etničkog progona, kao i na naknadu za svu imovinu koja im ne može biti vraćena.

Sve izjave i obveze dane pod prisilom, a posebice one koje se tiču odricanja od prava na zemlju i drugu imovinu, smatraju se ništavim.

Članak 12.

Kanton, sukladno zakonu Federacije i Kantona, poduzima mjere na ostvarenju prava i zaštite invalida i vojnika Domovinskog rata i članova obitelji poginulih branitelja.

Članak 13.

Sudovi, tijela uprave i druga tijela kantonalne vlasti primjenjuju i poštuju prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Članak 14.

Sva tijela Kantona će, u okviru suradnje koju ostvaruju tijela Federacije, ostvarivati suradnju s međunarodnim promatračkim tijelima za ljudska prava utemeljenim za Bosnu i Hercegovinu, kao i s nadzornim tijelima utemeljenim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

III. SURADNJA S OMBUDSMANIMA

Članak 15.

Ljudska prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije i ovim Ustavom štitiće ombudsmeni.

Tijela Kantona i općina stvarat će uvjete za rad ombudsmana i njihovih zamjenika.

Članak 16.

Tijela Kantona i općina će ombudsmanu, na njegov zahtjev, omogućiti ispitivanje djelatnosti bilo koje institucije Kantona ili općine, kao i bilo koje druge institucije ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanje njegovih posljedica; omogućiti istraživanje svih službenih dokumenata, uključujući tajne, kao i sudske i upravne spise i omogućiti suradnju od svake osobe, uključujući bilo kojeg službenika, posebice u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Kanton će ombudsmanu u izvršenju njegovih dužnosti omogućiti nazočnost sudskim i upravnim postupcima, kao i sastancima drugih tijela, te pristup i kontrolu svih mjesta gdje su osobe lišene slobode zatvorene ili gdje rade.

Tijela Kantona i općina su obvezna razmotriti izvješće ombudsmana i odgovoriti u roku koji on odredi.

IV. DJELOKRUG KANTONALNE VLASTI

Članak 17.

Kanton ima sav djelokrug koji nije Ustavom Federacije izričito povjeren federalnoj vlasti ili koji nije Ustavom Federacije utvrđen kao zajednički djelokrug Federacije i Kantona.

Članak 18.

Kantonalni je djelokrug, ako ovim Ustavom nije drukčije određeno:

- a) uspostava i nadzor policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme s kantonalnim oznakama
- b) utvrđivanje politike izobrazbe, uključujući donošenje propisa o izobrazbi i osiguranju izobrazbe
- c) utvrđivanje i provođenje kulturne politike

- d) utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata
- e) utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguranja javnih službi
- f) donošenje propisa o korištenju lokalnih zemljišta, uključujući zoniranje
- g) donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i karitativnih djelatnosti
- h) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti
- i) utvrđivanje politike u svezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihova rada i izgradnje
- j) provođenje socijalne politike i uspostava službi za socijalnu skrb
- k) stvaranje i primjena politike kantonalnog turizma i razvitak turističkih resursa
- l) financiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njezinih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima
- m) donošenje propisa o lokalnoj samoupravi
- n) zaključivanje međunarodnih sporazuma uz prethodnu suglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim sporazuma one vrste za koje po zakonu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine njezina suglasnost nije potrebna.

Članak 19.

U skladu sa Ustavom Federacije, Federacija i Kanton imaju djelokrug za:

- a) jamčenje i provođenje ljudskih prava
- b) zdravstvo
- c) politiku zaštite čovjekova okoliša
- d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine
- e) socijalnu politiku
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine s područja Federacije te o boravku i kretanju stranaca
- g) turizam
- h) korištenje prirodnih bogatstava.

Članak 20.

U skladu s potrebama, djelokrug iz članka 19. ovog Ustava može biti ostvarivan zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona koordiniran od federalne vlasti.

U pogledu ovog djelokruga federalna vlast i Kanton dogovaraju se na trajnoj osnovi.

Kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obvezujući na području cijele Federacije, u skladu s Ustavom Federacije i odlukama Skupštine Federacije, federalna vlast postupa uzimajući u obzir kantonalni djelokrug, specifičnosti Kantona i potrebu za prilagodbom u provođenju, te prema potrebi utvrđuje politiku i donosi zakone koji se tiču djelokruga iz članka 19. ovog Ustava.

Članak 21.

Kanton može, sukladno zakonu Kantona, prenijeti na federalnu vlast svoj određeni djelokrug.

Zakon iz prethodnog stavka ovog članka donosi se dvotrećinskom većinom glasova u Saboru Kantona.

Članak 22.

Prigodom donošenja propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu, Kanton je dužan na odgovarajući način konzultirati općinske vlasti.

Kantonalne vlasti osigurat će izvore financiranja općinama za prenesene im poslove iz svog djelokruga.

Kantonalna vlast vrši upravni nadzor nad radom općinske vlasti u vršenju poslova koje je prenijela na općine.

Članak 23.

Na zahtjev općine, Kanton može prenijeti poslove iz svog djelokruga vezane za:

- izobrazbu
- kulturu
- turizam
- lokalno poslovanje
- karitativne djelatnosti
- radio i televiziju.

Kanton je dužan to učiniti prema općinama čije većinsko pučanstvo po nacionalnoj strukturi nije pučanstvo koje čini nacionalnu većinu u Kantonu kao cjelini.

V. STRUKTURA KANTONALNE VLASTI

A. ZAKONODAVNA VLAST KANTONA

SABOR KANTONA

1. Opće odredbe

Članak 24.

Zakonodavno tijelo Kantona je Sabor, koji se sastoji od jednog doma.

Članak 25.

Sabor Kantona sastoji se od 30 zastupnika.

Članak 26.

Nacionalni sastav zastupnika u Saboru Kantona odražava nacionalni sastav stanovništva, a na temelju općih i slobodnih izbora i izbornih rezultata.

Članak 27.

Zastupnici u Saboru Kantona imaju četverogodišnji mandat.

Članak 28.

Zastupnike u Saboru Kantona biraju birači na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasovanjem na cijelom teritoriju Kantona, u skladu s Ustavom i zakonom.

Svaki birač ima pravo glasovati za bilo koju od registriranih stranki.

Članak 29.

Prije svakih izbora, svaka registrirana stranka objavljuje izbornu listu kandidata.

Zastupnici u Saboru Kantona bit će birani s vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova; zamjene za zastupnike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

Članak 30.

Svaki birač može biti biran za zastupnika u Saboru Kantona.

Nespojive su dužnosti zastupnika u Saboru Kantona s dužnošću predsjednika Vlade Kantona, člana Vlade Kantona i nositelja pravosudne dužnosti.

Članak 31.

Sabor Kantona prvi put bit će sazvan najkasnije 10 dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Članak 32.

Klub zastupnika konstitutivnog naroda osniva se u Saboru Kantona uz uvjet da u Saboru Kantona postoji najmanje jedan zastupnik tog konstitutivnog naroda.

Svaki klub zastupnika konstitutivnih naroda predlaže jednog kandidata iz reda svojih članova za izbor na dužnost predsjedatelja Sabora Kantona ili zamjenika predsjedatelja Sabora Kantona, koje potvrđuje Sabor Kantona.

Sabor Kantona potvrđuje kandidate iz prethodnoga stavka većinom glasova, sukladno Poslovniku Sabora Kantona Središnja Bosna.

Ako jedan konstitutivni narod nije zastupljen u Saboru Kantona, jedno od mjesta za dužnost zamjenika predsjedatelja Sabora Kantona ostat će slobodno.

Kandidati iz stavka 3. ovoga članka koje potvrdi Sabor Kantona odlučuju između sebe tko će od njih biti predsjedatelj Sabora Kantona.

Članak 32a.

Predsjedatelj Sabora Kantona mjerodavan je:

- a) za predstavljanje i zastupanje zakonodavne vlasti – Sabora Kantona
- b) za imenovanje kandidata na dužnost predsjednika Vlade Kantona, uz konzultacije sa zamjenicima predsjedatelja Sabora Kantona
- c) za pripremanje i sazivanje sjednica Sabora Kantona te predsjedavanje sjednicama Sabora Kantona
- d) za praćenje ostvarenja programa rada Sabora Kantona i izvješćivanje Sabora Kantona o tome
- e) za primjenjivanje Poslovnika Sabora Kantona
- f) za ostvarivanje prava i dužnosti zastupnika u Saboru Kantona u svezi s obnašanjem njihove dužnosti iz mjerodavnosti Sabora Kantona
- g) za ostvarivanje suradnje Sabora Kantona s mjerodavnim tijelima i organizacijama u pitanjima iz mjerodavnosti Sabora Kantona

h) za upućivanje pripremljenih tekstova zakona, drugih propisa te izvješća, analiza i drugih akata na raspravu mjerodavnim radnim tijelima Sabora Kantona

i) za potpisivanje akata koje donese Sabor Kantona

j) za donošenje odluka o proglašenju zakona

k) za obavljanje drugih poslova određenih ovim Ustavom, zakonom i Poslovníkom Sabora Kantona.

U ovim poslovima predsjedatelju Sabora Kantona pomažu zamjenici predsjedatelja Sabora Kantona.

U slučaju spriječenosti predsjedatelja Sabora Kantona, zamjenjuje ga jedan od zamjenika predsjedatelja Sabora Kantona.

Članak 33.

Sabor Kantona zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviđenim njegovim Poslovníkom, i objavljuje izvješća o zasjedanjima i odlukama.

Članak 34.

Kantonalni propisi stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenom glasilu Kantona.

Kantonalni propisi mogu se objavljujivati u Službenim novinama Federacije.

Članak 35.

Zastupnicima u Saboru Kantona isplaćivat će se dnevnice i troškovi u skladu sa zakonom Kantona.

Članak 36.

Zastupnici u Saboru Kantona ne podliježu kaznenoj niti građanskoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih dužnosti u Saboru Kantona.

2. Odlučivanje u Saboru Kantona

Članak 37.

Odluke u Saboru Kantona donose se natpolovičnom većinom ukupnog broja zastupnika, ukoliko nije drukčije utvrđeno ovim Ustavom ili Poslovníkom Sabora Kantona.

2a. Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa

Članak 38.

Listu vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda u Saboru Kantona čine:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim tijelima vlasti
- identitet jednog konstitutivnog naroda
- ustavni amandmani
- ustrojstvo tijela javne vlasti
- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka
- obrazovanje, vjera, jezik, njegovanje kulture i tradicije te kulturno naslijeđe
- teritorijalno ustrojstvo
- sustav javnog informiranja
- i druga pitanja ako tako smatra dvotrećinska većina jednog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda u Saboru Kantona.

Ako predsjedatelj Sabora Kantona i zamjenik predsjedatelja Sabora Kantona odnosno zamjenici predsjedatelja Sabora Kantona tvrde da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa utvrđenu u stavku 1. ovoga članka, za prihvaćanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je obična većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Saboru Kantona.

Predsjedatelj Sabora Kantona i zamjenici predsjedatelja Sabora Kantona dužni su odlučiti u roku od sedam dana od dana primitka spada li neki zakon, drugi propis ili akt u listu iz stavka 1. ovoga članka.

Ako predsjedatelj Sabora Kantona ili jedan od zamjenika predsjedatelja Sabora Kantona tvrdi da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa, dvotrećinska većina glasova odgovarajućeg kluba jednog od konstitutivnih naroda Sabora Kantona može proglasiti da je riječ o pitanju s liste vitalnih nacionalnih interesa.

Članak 39.

U slučaju da dvotrećinska većina glasova jednog od klubova konstitutivnih naroda u Saboru Kantona odluči da se neki zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes, za prihvaćanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je obična većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Saboru Kantona.

Ako se ne može postići većina iz prethodnoga stavka, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji donosi konačnu odluku o tome odnosi li se zakon, drugi propis ili akt na vitalni nacionalni interes konstitutivnog naroda.

Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se radi o vitalnom nacionalnom interesu konstitutivnog naroda, zakon, drugi propis ili akt smatra se neprihvaćenim i vraća predlagatelju koji treba pokrenuti novu proceduru.

U slučaju iz prethodnoga stavka, predlagatelj ne može podnijeti isti tekst zakona, drugog propisa ili akta.

Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se ne radi o vitalnom nacionalnom interesu, zakon, drugi propis ili akt smatra se prihvaćenim ili se prihvaća običnom većinom glasova.

3. Djelokrug Sabora Kantona

Članak 41.

Sabor Kantona:

- a) priprema i usvaja ustav Kantona, ustavni zakon i amandmane
- b) potvrđuje imenovanje Vlade Kantona
- c) donosi ostale propise za izvršavanje kantonalnih ovlasti
- d) usvaja proračun Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno financiranje
- e) odobrava zaključivanje međunarodnih sporazuma s državama i međunarodnim organizacijama, uz suglasnost Skupštine Federacije, sukladno Ustavu Federacije
- f) razmatra izvješće ombudsmana
- g) može voditi istrage i u tu svrhu može zahtijevati pribavljanje dokaza u vidu isprava i iskaza svjedoka
- h) donosi poslovnik Sabora
- i) vrši druge poslove iz djelokruga koji mu je povjeren.

B. IZVRŠNA VLAST KANTONA

1. Vlada Kantona

Članak 49.

Vladu Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona) čine predsjednik Vlade Kantona i ministri.

Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u Vladi Kantona. Takva zastupljenost odražavat će popis iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

Članak 50.

Kandidata za dužnost predsjednika Vlade Kantona imenuje predsjedatelj Sabora Kantona uz konzultacije sa zamjenicima predsjedatelja Sabora Kantona.

Kandidat za dužnost predsjednika Vlade Kantona predlaže ministre. Ministri nemaju zamjenike.

Članak 51.

Vladu Kantona potvrđuje Sabor Kantona dvotrećinskom većinom glasova.

Vlada Kantona preuzima dužnost nakon što njezino imenovanje potvrdi Sabor Kantona.

Ako Sabor Kantona ne potvrdi Vladu Kantona, predsjedatelj Sabora Kantona, uz konzultacije sa zamjenicima predsjedatelja Sabora Kantona, ponovno će postupiti sukladno članku 50. Ustava Kantona.

Članak 52.

Predsjednik Vlade Kantona odgovoran je Saboru Kantona.

Ministri su odgovorni predsjedniku Vlade Kantona i Saboru Kantona.

Predsjednik Vlade Kantona predlaže smjenjivanje ministara.

Odluku o prijedlogu predsjednika Vlade Kantona iz prethodnoga stavka donosi Sabor Kantona dvotrećinskom većinom glasova.

Ministri snose krajnju odgovornost za rad ministarstva na čijem su čelu.

Vlada Kantona podnosi ostavku ako joj Sabor Kantona izglasuje nepovjerenje dvotrećinskom većinom.

Članak 52a.

Ustrojstvo, sastav, broj članova Vlade Kantona te njihove mjerodavnosti i ovlasti uređuju se zakonom Kantona, sukladno ovome Ustavu.

Članak 53.

Vlada Kantona ima djelokrug za:

- a) provođenje kantonalne politike i predlaganje i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa
- b) izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene Kantonu od federalne vlasti
- c) pripremu prijedloga proračuna Kantona
- d) osiguranje suradnje Vlade Kantona i ombudsmana
- e) nadzor nad kantonalnom policijom
- f) osiguranje da nacionalni sastav policije odražava nacionalni sastav pučanstva Kantona, s tim da nacionalni sastav policije svake općine mora odražavati nacionalni sastav pučanstva te općine
- g) razmatranje izvješća ombudsmana i omogućavanje uvjeta za njihov rad
- h) vršenje drugih poslova utvrđenih ovim Ustavom.

Sve odluke Vlade Kantona donose se običnom većinom glasova nazočnih koji glasuju.

Članak 54.

Predsjednik Vlade Kantona mjerodavan je:

- a) za predstavljanje i zastupanje izvršne vlasti – Vlade Kantona
- b) za predlaganje imenovanja i smjenjivanja ministara
- c) za podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine sukladno članku IV. C. 10. (2) (b) i (d) Ustava Federacije
- d) za potpisivanje sporazuma s državama i međunarodnim organizacijama koji stupaju na snagu u Kantonu samo ako ih odobri Sabor Kantona, uz prethodnu suglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim ako su Sabor Kantona, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine odnosno Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svojim zakonom predvidjeli da za tu vrstu međunarodnih sporazuma nije potrebna takva suglasnost
- e) za otkazivanje međunarodnih sporazuma ako mu to dopusti Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a dužan je tako postupiti kada to zahtijeva Sabor Kantona uz suglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ili na zahtjev Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Predsjednik Vlade odgovoran je za:

- a) provođenje politike i izvršavanje propisa, uključujući osiguranje izvršenja odluka kantonalnih sudova
- b) predlaganje i davanje preporuka iz oblasti kantonalnog zakonodavstva
- c) pripremanje proračunskih prijedloga Saboru Kantona
- d) druga pitanja utvrđena ovim Ustavom i zakonom Kantona.

Članak 56.

Svaki ministar odgovoran je za:

- a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona iz djelokruga svog ministarstva ili izvršavanje zadaća koje mu odredi predsjednik Vlade
- b) predlaganje i davanje preporuka u svezi s propisima iz djelokruga svoga ministarstva ili prema zadaći koju mu odredi predsjednik Vlade
- c) upravljanje, koordiniranje i nadziranje djelatnosti svoga ministarstva
- d) izdavanje uputa, instrukcija, naredbi i donošenje propisa s ciljem omogućavanja izvršenja zakona iz djelokruga njegovog ministarstva i onih koje mu povjeri predsjednik Vlade, u skladu s ovim Ustavom i zakonima Kantona
- e) pripremanje, objašnjavanje i analiziranje proračunskih prijedloga iz djelokruga svog ministarstva ili vršenje drugih zadaća na zahtjev predsjednika Vlade
- f) odgovaranje na pitanja zastupnika u Saboru Kantona iz djelokruga svog ministarstva i izvršavanje svake druge zadaće koju mu povjeri predsjednik Vlade
- g) pomaganje predsjedniku Vlade u vođenju politike i izvršavanju zakona Kantona.

2. Imunitet

Članak 57.

Župan i zamjenik župana Kantona, predsjednik Vlade, zamjenik predsjednika Vlade i ministri ne mogu biti kazneno gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u obnašanju svoje dužnosti.

C. SUDSKA VLAST KANTONA

Članak 58.

Sudsku dužnost u Kantonu vrše Kantonalni sud i općinski sudovi.

Članak 59.

Kantonalni sud ima žalbenu mjerodavnost u odnosu na općinske sudove u Kantonu i prvostupanjsku mjerodavnost u stvarima koje ne spadaju u mjerodavnost općinskih sudova, te druge mjerodavnosti utvrđene zakonom.

Članak 60.

Odluke Kantonalnog suda donesene po žalbama na odluke općinskih sudova konačne su i obvezujuće, osim ako se radi o pitanjima koja se tiču Ustava Federacije, zakona i drugih propisa Federacije.

Presude, kao i rješenja Kantonalnog suda koja se odnose na žalbe podnesene u skladu sa stavkom 1. ovog članka posebice su obvezujuće za strane u postupku kao i za sud na čije je odluke žalba uložena.

Članak 62.

Sudska vlast u Kantonu je samostalna i neovisna, i vrši se na temelju ustava i zakona Federacije i Kantona.

Članak 63.

Sudovi u Kantonu osiguravaju jednak položaj svim stranama u sudskim postupcima.

Članak 64.

Svi sudski postupci javni su, ukoliko, za određene izuzetne situacije, zakonom nije drukčije određeno.

Članak 65.

Sabor Kantona može, u skladu sa zakonom Federacije, propisati dopunska pravila o ustrojstvu i upravljanju Kantonalnim sudom i općinskim sudovima.

U skladu s pravilima iz prethodnog stavka, svaki sud utvrđuje svoj unutarnji ustroj i u svezi s tim donose se dopunska pravila.

Broj sudaca utvrđuje se zakonom Kantona, prema potrebama.

Članak 66.

Suce Kantonalnog suda, uključujući i predsjednika Kantonalnog suda, bira, imenuje, provodi stegovni postupak i smjenjuje Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće) sukladno zakonu.

Članak 67.

Suci Kantonalnog suda, osim pričuvnih sudaca, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne umirove ili ako ih s razlogom ne smijeni Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće sukladno zakonu Federacije.

Sucima Kantonalnog suda sudačka dužnost može iznimno prestati i kao rezultat procesa biranja nakon preustroja kantonalnih sudova, za vrijeme prijelaznog razdoblja, kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće.

Navršetak starosne dobi propisane za obvezni odlazak u mirovinu sudaca Kantonalnog suda utvrđuje se zakonom Federacije.

Uvjeti za obnašanje dužnosti, uključujući i imunitet, za suce Kantonalnog suda utvrđuju se zakonom Federacije.

Plaća i druge nadoknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme obnašanja sudačke dužnosti, osim kao posljedica stegovnog postupka, sukladno zakonu.

Članak 68.

Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u Kantonalnom sudu po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

VI. OPĆINSKE VLASTI

1. Opće odredbe

Članak 69.

U općini se ostvaruje lokalna samouprava.

Lokalna samouprava ostvaruje se vršenjem poslova iz djelokruga utvrđenog ovim Ustavom i zakonom Kantona.

Poslovi lokalne samouprave su i:

a) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta u okviru zoniranja utvrđenog zakonom Kantona

- b) donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i karitativnih djelatnosti
- c) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti
- d) provođenje socijalne politike i uspostava službi za socijalnu skrb, a posebice službi za brigu o starim, iznemoglim i siromašnim osobama
- e) izgradnja i odražavanje lokalne infrastrukture
- f) upravljanje općinskim dobrima i dobrima koja služe za zadovoljavanje javnih potreba (parkovi, igrališta i sl.)
- g) higijena i lokalno javno zdravlje
- h) pogrebna služba.

Članak 70.

Općina ima statut.

Statut općine i drugi propisi općine moraju biti u skladu sa Ustavom Federacije, ovim Ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

Članak 71.

Općine vrše poslove lokalne samouprave u skladu sa Ustavom i zakonom.

U vršenju poslova iz svog djelokruga općina:

- a) poduzima sve potrebne mjere s ciljem osiguranja zaštite prava i sloboda utvrđenih u Ustavu i u instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije
- b) vodi računa o nacionalnom sastavu pučanstva općine
- c) osigurava da konstitutivni narodi i skupina ostalih budu proporcionalno zastupljeni u općinskim tijelima vlasti po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

2. Općinsko vijeće

Članak 72.

Svaka općina ima općinsko vijeće.

Članak 73.

Broj vijećnika u općinskom vijeću utvrđuje se statutom općine sukladno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

Članak 74.

Mandat članova općinskog vijeća je četiri godine.

Članak 75.

Općinske vijećnike biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelome području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, sukladno zakonu, može biti biran za općinskoga vijećnika.

Članak 76.

Općinsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut općine
- b) usvaja općinski proračun i donosi propise o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno financiranje koje nije osigurala kantonalna ili federalna vlast
- c) donosi poslovnik o svome radu
- d) donosi druge propise u izvršavanju općinskih poslova.

Članak 77.

Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u izuzetnim slučajevima predviđenim njegovim poslovnikom, i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

Članak 78.

Općinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenom glasilu općine.

Članak 79.

Statutom općine utvrđuje se postupak i izbor predsjedatelja općinskog vijeća.

3. Općinski načelnik

Članak 80.

Svaka općina ima općinskog načelnika.

Mandat općinskoga načelnika traje četiri godine.

Članak 81.

Općinskoga načelnika biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelome području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, sukladno zakonu, može biti biran za općinskoga načelnika.

Članak 82.

Općinski načelnik i predsjedatelj općinskoga vijeća u općinama ili općinskim vijećima višenacionalnog sastava ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda odnosno iz reda ostalih, osim u onim općinama u kojima jedan konstitutivni narod čini više od 80% stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

Članak 83.

Općinski načelnik ovlašten je za:

- a) provođenje općinske politike, izvršavanje općinskih propisa, i prenesenih poslova općini od kantonalne ili federalne vlasti
- b) osiguranje suradnje općinskih službenika s ombudsmanima
- c) podnošenje izvješća općinskom vijeću i javnosti o provođenju općinske politike i svojim djelatnostima
- d) brigu o ustrojstvu općinske uprave i njezinu radu
- e) ravnanje radom općinskih službi i općinskih službenika
- f) imenovanje i smjenjivanje općinskih službenika
- g) pripremanje prijedloga koje razmatra općinsko vijeće
- h) vršenje drugih poslova utvrđenih zakonom i statutom općine.

4. Općinski sudovi

Članak 84.

Općinski sudovi osnivaju se zakonom Kantona.

Financiranje općinskih sudova vrši se iz proračuna Kantona.

Članak 85.

Općinski sud se utemeljuje za područje općine.

Za dvije ili više općina može se utemeljiti jedan općinski sud.

Članak 86.

Općinski sudovi imaju izvorni djelokrug za sve građanske i kaznene stvari, osim ako Ustavom Federacije, ovim Ustavom, zakonom Federacije ili zakonom Kantona neke izvorne mjerodavnosti nisu prenesene na neki drugi sud.

Članak 87.

Suce općinskih sudova, uključujući i predsjednike sudova, bira, imenuje, provodi stegovni postupak i smjenjuje Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće sukladno zakonu Federacije.

Članak 88.

Suci općinskih sudova, osim pričuvnih sudaca, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne umirove ili ako ih ne smijeni Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće sukladno zakonu.

Sucima općinskih sudova iznimno može prestati sudačka dužnost kao rezultat procesa biranja nakon preustroja općinskih sudova, u prijelaznom razdoblju, kako se utvrdi zakonom kojim se osniva Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće.

Navršetak starosne dobi propisane za obvezni odlazak u mirovinu sudaca općinskih sudova utvrđuje se zakonom.

Uvjeti za obnašanje sudačke dužnosti, uključujući i imunitet, za suce općinskih sudova utvrđuju se zakonom Federacije.

Plaća i druge nadoknade sucu ne mogu biti umanjene za vrijeme obnašanja sudačke dužnosti, osim kao posljedica stegovnog postupka sukladno zakonu.

Članak 89.

U općinskim sudovima konstitutivni narodi i skupina ostalih bit će proporcionalno zastupljeni po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

VI. A – GRADSKE VLASTI

Članak 89a.

1. Za područje dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana, formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave, sukladno federalnom zakonu.

Odgovornosti grada obuhvaćaju:

a) financije i poreznu politiku, sukladno federalnim i kantonalnim zakonima

b) zajedničku infrastrukturu

c) urbanističko planiranje

d) javni promet

e) druge ovlasti koje gradu povjeri Kanton odnosno koje prenesu općine.

2. Grad ima statut koji mora biti sukladan federalnom Ustavu, kantonalnom Ustavu i kantonalnom zakonodavstvu.

3. Grad ima gradsko vijeće čiji sastav čini jednak broj vijećnika iz svake općine, a broj vijećnika, postupak izbora i trajanje mandata utvrđuje se statutom.

Gradsko vijeće ne može imati manje od 15 niti više od 30 vijećnika.

4. Gradsko vijeće:

a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja statut grada

b) bira gradonačelnika

c) donosi proračun grada

d) donosi propise u izvršenju prenesenih ovlasti i vrši druge ovlasti utvrđene statutom.

5. Odgovornost gradonačelnika je:

a) imenovanje i smjenjivanje gradskih dužnosnika

b) provedba gradske politike i izvršenje gradskih propisa

c) osiguranje suradnje gradskih dužnosnika s ombudsmanima

d) podnošenje izvješća gradskom vijeću i javnosti o provedbi gradske politike.

6. Grad ostvaruje prihode oporezivanjem, zaduživanjem i na drugi način, sukladno zakonu.

VI. B – RASPODJELA KLJUČNIH DUŽNOSTI U STRUKTURI KANTONALNE VLASTI

Članak 89b.

Predsjednik Vlade Kantona i predsjedatelj Sabora Kantona ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.

Predsjednik Kantonalnog suda i glavni kantonalni tužitelj ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.

VII. AMANDMANI NA USTAV

Članak 90.

Amandmane na Ustav Kantona mogu predlagati Vlada Kantona, većina zastupnika u Saboru Kantona i većina zastupnika unutar klubova zastupnika konstitutivnih naroda.

Predloženi amandman na Ustav neće se konačno razmatrati u Saboru Kantona prije isteka roka od petnaest dana nakon što je prvi put bio podnesen.

Predloženi amandman usvaja se dvotrećinskom većinom zastupnika u Saboru Kantona.

Članak 91.

Nijednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti nijedno od prava i sloboda utvrđenih u člancima II. A. 1. do 7. Ustava Federacije niti promijeniti ovaj članak Ustava.

VIII. USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I PRIJELAZNA RJEŠENJA

Članak 92.

Ustav Kantona usvojit će i proglasiti Sabor Kantona u prijelaznom periodu, koji se sastoji od pet zastupnika iz svake općine koji će biti izabrani od strane i između odbornika skupštine općine izabranih 1990. godine, čiji su mandati važeći.

Usvajanje Ustava zahtijeva dvotrećinsku većinu Sabora Kantona u prijelaznom periodu, uključujući konsenzus između većine zastupnika bošnjačke i većine zastupnika hrvatske nacionalnosti.

Ovaj Ustav stupa na snagu u ponoć onoga dana kada ga usvoji Sabor Kantona u prijelaznom periodu.

Članak 93.

Sabor Kantona u prijelaznom periodu:

a) usvaja Ustav u skladu sa člankom VII. 1. Ustava Federacije

b) bira župana i zamjenika župana Kantona u prijelaznom periodu i Vladu Kantona u prijelaznom periodu.

Članak 94.

Do prvog saziva Sabora Kantona, njegove dužnosti prema ovom Ustavu vrši Sabor Kantona u prijelaznom periodu.

Čim ovaj Ustav stupi na snagu, Sabor Kantona u prijelaznom periodu bira župana Kantona i zamjenika župana Kantona u prijelaznom periodu.

Župan Kantona u prijelaznom periodu, uz suglasnost zamjenika župana Kantona, odmah nakon toga predlaže Vladu Kantona u prijelaznom periodu i imenuje suce Kantonalnog suda u prijelaznom periodu.

Župan i zamjenik župana Kantona i članovi Vlade Kantona u prijelaznom periodu vrše dužnosti odgovarajućih stalnih dužnosnika u skladu s ovim Ustavom, dok ne budu zamijenjeni dužnosnicima izabranim ili imenovanim u skladu s ovim Ustavom.

Sabor Kantona u prijelaznom periodu u roku od deset dana izabrat će sva druga tijela u prijelaznom periodu u skladu s Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

Odbornici u svakoj skupštini općine izabrani 1990. godine čiji su mandati još uvijek važeći, u najkraćem roku izabrat će općinska tijela u prijelaznom periodu u skladu s Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

Članak 95.

U roku od dva tjedna nakon prvog saziva, Sabor Kantona izabrat će župana Kantona i zamjenika župana Kantona.

U roku od dva tjedna nakon izbora, župan uz suglasnost zamjenika župana Kantona imenovat će Vladu a Sabor Kantona razmotrit će imenovanje Vlade Kantona po hitnom postupku.

Nijedna osoba koja izdržava kaznu koju je izrekao Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju i nijedna osoba koju je optužio Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju, a koja se ne pojavi pred Sudom po njegovu pozivu ne može se kandidirati ili vršiti imenovanu, izbornu ili neku drugu javnu dužnost na teritoriju Kantona.

Članak 96.

Objavljeni rezultati popisa pučanstva iz 1991. godine koristit će se u proračunima koji zahtijevaju podatke o pučanstvu dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

Članak 97.

Ustav Kantona Središnja Bosna uskladit će se s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine do 19. siječnja 2003. godine.

Kantonalni zakoni, drugi propisi, akti i sudska pravila uskladit će se s ovim amandmanima u roku od godine dana od prihvatanja ustavnih amandmana.

K A Z A L O

Ustav Županije Središnja Bosna	3
Amandman I. na Ustav Županije Središnja Bosna	24
Amandman II. na Ustav Županije Središnja Bosna	25
Amandman III. na Ustav Županije Središnja Bosna	26
Amandmani IV. – VIII. na Ustav Županije Središnja Bosna	28
Amandman IX. na Ustav Županije Središnja Bosna	30
Amandman X. na Ustav Županije Središnja Bosna	31
Amandmani od XI. do LXIII. na Ustav Županije Središnja Bosna	32
Amandman LXIV. na Ustav Kantona Središnja Bosna	44
Amandmani od LXV. do LXIX. na Ustav Kantona Središnja Bosna	45
Odluka o ispravicima tiskarskih pogrešaka	47
Ustav Kantona Središnja Bosna, s ugrađenim amandmanima (zaključno s Amandmanom LXIX.) i ispravicima tiskarskih pogrešaka	48